

Brigádok a mezőgazdaságban

Hagyományosan is lehet jól

A sertéstelepen mindig akad tennivaló. Kezdődik hajnalban az etetéssel, folytatódik a gondozással, almazással, aztán jön újra az etetés, takarítás, fertőtlenítés. A kisteleki Magyar—Szovjet Barátság Termelőszövetkezetben a hagyományos sertéstelepen régi, úgy mondják „patinás” szocialista brigád dolgozik. Tizennégyen vannak. A brigád tagja a raktáros, minden gondozó és kocaápoló, a takarmányfogatos, de még a telepvezető is.

— Az átlagéletkor nálunk 38 év — magyarázza ízesen, nagy hanggal, széles mozdulatokkal Papp Ferenc, a szocialista brigád vezetője. — Még 1970-ben született az elhatározás, mi is megpróbáljuk teljesíteni a szocialista brigádkövetelményeket.

Úgy látszik, komolyan vették a dolgot, mert 1971-ben már a bronz, 1972-ben az ezüst, majd ötször egymás után arany fokozatot érdemlünk.

A tavaszi napp egyre erősebben süt. Papp Ferenc félrebillenti fejét, hogy kalapjának karimája árnyékot vessen szemére, s folytatja. — De mással is büszkélkedhetünk. Öten megkaptuk a Mezőgazdaság Kiváló Dolgozója miniszteri kitüntetést. A korábbi években Hell Péter, Orosz András és én, tavaly pedig Horváth Lajos és Lucza József.

A sertéstelep udvarán csattog a kancsika, durrog az ostar. A brigád tagjai a mázsára terelgetik a hízókat.

— Harminc ölben 1400 sertést hizlalunk. Ma elszállítás van. A leadási súlyú hízókat két teherautó szállítja a vágóhídra — tájékoztat tovább a brigádvezető. — A sertéstelep jó eredményeket ért el a múlt esztendőben. Mindez a brigád munkájának érdeme is. Hagyományos körülmények között megpróbáltunk kifizetődően gazdálkodni. A korszerű telepeken sem értek el sokkal jobb eredményeket, mint mi. Nálunk egy kiló élő súly előállítására 25 forint 63 fillér. Az eladási ár pedig 29 forint 16 fillér. Tavaly összesen 2816 hízót adtunk át az állatforgalmi vállalatnak, 105—110 kilós átlagsúlyban.

Megérkeztek a takarmányszállító fogat. A brigádvezető sietve intézkedik, hova és mennyi takarmány kell még.

— Persze, a munka mellett sok a társadalmi funkcionál. Rác Imre brigádtag az ellenőrző bizottság elnöke, Domanovics István az ellenőrző bizottság tagja. Hell Péter pártvezetőségi tag és önkéntes rendőr. Jömagam 15 éve vagyok tanácsos. Most a pártvezetőségbe választottak be. Ha tehetjük, részt veszünk szakmai továbbképzéseken is. Rác Imre és én nemrég Debrecenben, Pálagpusztán jártunk, egy sertésenyésztő tanfolyamon. Rendszeresen elmegyünk a termelőszövetkezeti és a közéleti politikai oktatásokra is. Csak tudja, az állattenyésztésben mindig akad munka, kevesebb nálunk a szabad idő. Ahhoz, hogy minden jól menjen, az eredményeink évről évre javuljanak, nagyon gondosan kell végeznünk munkánkat.

— Terveink? Vállalásaink? Az idén 3 ezer hízót akarunk leadni. Szeretnénk csökkenteni az elhullást és a kényszerelést. Az egy kiló hús előállítására jutó takarmányfelhasználás csökkentését is tervezzük. Javítani akarunk a gondozási munkánkon, aztán jó lenne, ha a korszerűbb technológiából is kapnánk egy kis „ízeltőt”. A kocartató telepen például fel lehetne állítani az úgynevezett B batteriákat, amit az iparszerű sertéstartó vállalat javasol. Ez nagy segítséget jelentene.

A kisteleki Magyar—Szovjet Barátság Termelőszövetkezet gazdálkodása fellendülőben van, de egyelőre hagyományos körülmények között kénytelenek sertést hizlalni. A jó eredmények azonban előbb-utóbb lehetővé teszik a fejlesztést. Ehhez jó garancia az itteni szocialista brigád.

Radics Ferenc

Külföldi helyett hazai

Szabadalom alkalmazásával és egyetlen fillér beruházása nélkül megoldották a barna színű gyógyszeresüvegek gépi gyártását a Tokodi Üveggyárban. A kisméretű, 10—30—100 milliliteres, úgynevezett cseppentő üvegeket — évenként 10 millió darabot — eddig külföldről szerezte be a hazai gyógyszeripar, s ezért 500 000 dollárt fizettek. A szakemberek kifogástalannak ítélték az új terméket. A tokodiak felkészültek a sorozatgyártásra is.

Országos alkotói és kritikus konferenciát rendeznek Szegeden

Az idén június 5—6-án országos alkotói és kritikus konferenciát rendez Szegeden, a József Attila Tudományegyetem épületében a Magyar Írók Szövetsége. A konferencia előkészítésére pénteken Szegedre látogatott T. Bíró Zoltán, a Kulturális Minisztérium irodalmi, sajtó- és tájékoztatói főosztályának vezetője, Fábán Zoltán, a Magyar Írók Szövetségének titkára.

Az MSZMP Csongrád megyei Bizottságának székházában dr. Koncz János, a megyei pártbizottság titkára fogadta a vendégeket, és táncszokott velük a konferencia előkészítésének feladatairól. A József Attila Tudományegyetemen dr. Rác János rektorhelyettesel beszéltek meg az előkészítés időszzerű tennivalóit.

Nyelvünk mai állapota

Tájékoztató a magyar nyelv hete programjáról

Az idén Csongrád megyében rendezik meg a XII. magyar nyelv hete kiemelt eseményeit, országos megnyitóját és záróünnepségét. Az április 10-én kezdődő anyanyelvi hét jelentőségéről és programjáról sajtótájékoztatót tartottak tegnap Szegeden, a TIT-klubban a rendező szervek képviselői: Deme László tanszékvezető egyetemi tanár, dr. Kovács Miklósné, a megyei tanácsok művelődésügyi osztályának csoportvezetője, Molnár Zoltán, a TIT megyei szervezetének titkára.

Az eddigi anyanyelvi hetek eseményei mindig egy központi gondolat köré rendeződtek; az idén ez: „Nyelvünk mai állapota — és irodalmi tükröződése.” A téma választást az is indokolja, hogy az elmúlt öt évben a nyelvészet témaköréi adták az anyanyelvi hetek központi gondolatait; minthogy a nyelv és az irodalom szét nem választható, hiszen ez utóbbi anyaga a nyelv, az irodalmi tükrözés pedig a legfontosabb nyelvi nevelő

— az ideál központi gondolat ismét föl hívja a figyelmet erre az egységre. Nyelvünk mai állapotáról szólva a „Nyelvben él a nemzet?” szélesebb gondolkodást is érintik majd az előadásokon. A „soha ilyen rosszul nem beszéltünk” és a „soha ennyire nem beszéltünk” álláspontra vizsgálatával az a szakemberek célja, hogy „tanuljunk meg jól beszélni”. A nyelv hét központi gondolata az irodalmárokat, a nyelvészeket és a közönséget is arra indítja, hogy új nézőpontokból közelítsenek az egyes nyelvhasználati témákhoz. A két szakma legkiválóbb képviselői vállalták szerepét a magyar nyelv hetének eseményein: előadásokon, vetélkedőkön, rendezvényeken, irodalomórán — összesen 92 rendezvényen.

Az ünnepélyes megnyitót Szegeden lesz, a magyar nyelv hetének országos rendezvényesorozatát Köpeczi Béla akadémikus, az MTA főtitkár-helyettese nyitja meg. Az anyanyelvi hét legfontosabb eseményét Szegeden

rendezik, művelődési házakban, üzemekben, ifjúsági klubokban, a JATE-n és a Juhász Gyula Tanárképző Főiskolán. A legszélesebb közönség érdeklődésére számítanak a nyelvhasználati témák előadásával, sajátos igényeket elégítenek ki a közéleti nyelv, a hivatali stílus, valamint a pártoktatás nyelvét érintő kérdések tárgyalásával. Az idén először lesz téma a magyar nyelv hetén a sajtó nyelve. Különösen sok előadás foglalkozik a fiatalok nyelvhasználati problémáival, speciális témákról hallgathatnak előadásokat a tudományos kutatók, a műszaki értelmiség, a pedagógusok.

Az előzetes érdeklődés alapján is nyilvánvaló: ma már valamennyi társadalmi réteg figyel a „nyelvi kérdésekre”. Az ünnepi hét tartalmas, színvonalas programja indítást adhat, hogy a nyelvhasználat minősége, a szép magyar beszéd és írás mindenki „ügye” legyen — ne csak egy hétig.

Hulló levél, sárga levél...

Emlékezés Dankó Pistára

24. Annyi bizonyos, ha színműveiben szereplő személyek nem is drámai jellemrajzok, mégis élő alakok (Tollas Zsiga öreg cigányprímás, Dadó Ruzsi a meszelőt készítő cigányaszszony, vagy Daróczy pusztázó csendbiztos, Netúr Márton dohánycsempész, tróvább halászok, halhasító leányok, a falusi kanász, a cigány kisbíró, a legkülönbözőbb foglalkozású városi, tanyai, sőt fővárosi cigányok, himpellérek s egyebek) akik többé-kevésbé szerepet játszottak a nótaköltő életében, mindmegannyi szereplő a letűnt Szeged környéki népéletnek. S ahogyan ezek beszélnek! Hamisítatlan környéki paraszt tájszólásban, vagy cigányosan. (Dankó Pista egyik nyomtatásban is megjelent színdarabjában külön figyelemzést is a rendező, hogy alakjai egy-két kivétellel, mind cigányosan beszéljenek.)

Szereplői szájába adott közmondások (nyugodtan beszélhetünk példabeszédekéről is!) talpraesettek. Olyan tömörséggel kapjuk ezeket, s olyan sürűn, cifra, hogy önkéntelenül is Dugonics András hősnője, az igen ritka magyar kisasszony pattogása jut az eszünkbe.

Idézhetnénk sok színi kritikát korabeli napilapokból, hogyan fogadták Dankó Pista színműveit. Mindegyik megegyezik alapjában abban, hogy a mesészöveg egyszerű, vonzó, de darabjait igazán kedvelték a zenéje teszi.

Cigányszerelem: ... Meséjében van invenció, s ha nem is hibátlan a mese feldolgozása, erőnei miatt el is lehet nézni fogyatékosait...

A búcsúfia: ... A mese meglehetősen zavaros, s mindvégig a legnagyobb részét borítja a cselekvő stándékait és tetteit. Csak a végén fejt meg mindent egy hosszú magyarázat. De hát nem is annyira a darab kedvéért ment ez a publikum, mint inkább Dankó Pista nótait meghallgatni...

Nézük végül is, hogyan vélekedik maga a szerző népszínműveiről? Idézzük egy San Remóból írt levelet (1899. jún. 1.) a „Budapesti Napló”-ból:

... A babér! a babér! Aki egyszer abba belekóstol, nagy életűvé lesz. Szídnak is érte tréfából is, komolyan is sokan. Miért nem

elégzem meg a dallal, a magyar nótá melegeivel!

Miért vágyom a színpadi festett világába? Miért nem hagyom a múzsa egyik orcáját csokolatlanul? Miért kell nekem ő maga, ahogyan van egészen? Hát mit tehetek én róla, édes jó istenem, aki ott lakozol leginkább az én hitem szerint leányok, a falusi kanász, a cigány kisbíró, a legkülönbözőbb foglalkozású városi, tanyai, sőt fővárosi cigányok, himpellérek s egyebek) akik többé-kevésbé szerepet játszottak a nótaköltő életében, mindmegannyi szereplő a letűnt Szeged környéki népéletnek. S ahogyan ezek beszélnek! Hamisítatlan környéki paraszt tájszólásban, vagy cigányosan. (Dankó Pista egyik nyomtatásban is megjelent színdarabjában külön figyelemzést is a rendező, hogy alakjai egy-két kivétellel, mind cigányosan beszéljenek.)

A feleségemtől sem kell félnem; megegyeznek ők ketten rajtam, hiszen érzem, hogy még fiatal vagyok. Nem mondom, hogy új korszakot alkotok a népszínműveimmel (mert a régít Csepregy és Tóth Ede bezárták, az új még megnyitásra vár hitem szerint) de a művészet iránt érzett ideális rajongásom annyira fogva tartja a lelket, hogyha festeni tudnék, festenék; ha színészhelyesség volna, színész lennék, ha szobrot tudnék faragni, hát faragnék, mert szép a művészet, határtalanul szép!

De mivel most szerdán színerülő új háromfelvonásos színművemről kellene beszélnem, aminek a címe: A halász szeretője... mit is mondjak...? Ott szaklítottam ezt a szép témát, minden szavát, minden dalát ott Szeged környékén, a szatymazi tanyák közt rengő kalászkokról, nyíló pipacsokról. Szerettem ezt a népet, szerettem ezt a földet a lellem mélyéből. Ennélfogva azt hiszem, úgy érzem, hogy az ihlet, amit ez a föld, ez az édes magyar levegő a lelkembe lehelt, és ami a darabomban nyert alakot, színt, természetet és színtén magyar. Nem beszélék a darabomról többet, csak még annyit, hogy bízik benne a dalköltő az íróval. Átadom a szót a színészeknek. Azután beszéljen a ... közönség róla. De csak minél többet és minél jobbat.

(A tanulatlan cigányfiút sokat csiszolt a társasága, baráti köre, elsősorban az írók, költők, újságírók. Akik műveletlen, tanulatlan cigányoknak tartották Dankó Pistát — fentebbi idézet talán meggyőzheti az ellenkezőjéről.)

Dankó Pista színműveivel elsősorban a fővárosban, a vidéken aratott sikereket. Szülővárosában a feledés fátyolát borították a színmű-iróra...

Csongor Győző

(Folytatjuk.)

Üzembővítés

A Kozmetikai és Háztartásvegyipari Vállalat zalaegerszegi gyáregysége területén csaknem 400 millió forint összegű termelésbővítő beruházás kezdődött a hét második felében. Ezzel néhány év alatt folyamatosan kialakul Zalaegerszegen az ország legnagyobb háztartásvegyipari bázisa.

A munkák egy 2000 négyzetméter alapterületű gyártócsarnok építésével kezdődtek. Ez a munkacsarnok még ebben az évben elkészül, s a technológiai szerelések befejezése után Zalaegerszegre telepítik a vállalat fővárosi üzemében gyártott több terméket, például a mosó-, öblítő- és fűrdőszerek gyártását.

(MTI)

A Szakma Kiváló Tanulója versenyek díjkiosztó ünnepsége

A felszabadulás évfordulójának tiszteletére huszonhat szakma gyakorlatából és tízenzeleméleti tantárgytudnivalóiból rendezték meg „A Szakma Kiváló Tanulója” versenyt. Budapestén és a megyei székhelyeken zajlottak le a döntők. A díjkiosztó ünnepséget pénteken a városi székházban tartották. Jelen volt Nádor György, az Állami Ifjúsági Bizottság titkára is.

Nagy Sándor, a KISZ KB titkára ünnepi beszédében elmondotta, hogy a szakmát tanuló ifjúság országos versenyét 1953 óta áttekintést

adnak a szakmunkásképzés fejlődéséről is. A verseny résztvevői ezúttal is szakmájukba vágó, népgazdaságilag is hasznos értékek előállítását jelentő versenyfeladatokkal oldották meg.

Az országos versenyekre az idén mintegy 30 ezren vettek be. Közülük 86-an értek el helyezést. A 26 egyéni első helyezettek, valamint a győztes ács-, illetve kőművestanuló-brigád tagjainak Nagy Imre munkügyi miniszterhelyettes adta át a Szakma Kiváló Tanulója jelvényt arany fokozattal, az emléklapokat, a díszoklevelet és a kétéves NDK-beli üdülésre szóló beutalót. Díjazták a versenyek II. és III. helyezetteit is. Az első helyezést, mint kiemelkedő teljesítményt, szakmunkásvizsgájukat fogadják el.

A díjkiosztó ünnepségen megjutalmazták a legjobb eredményt elérő szakmunkástanulókat oktatóit is.

Tolnából Tambovba

Tolna megyei turistacsoport utazott pénteken a szovjetunióbeli Tambov testvérmegyébe. Az egy hétig tartó kirándulásra vendégként, feleségével együtt meghívták Olcsai-Kiss Zoltán Kossuth-díjas szobrászművészt is, aki 1921-ben az ellenforradalom ellen küzdő internacionalista ezred, azon belül a magyar huszárok komisszára volt. Olcsai-Kiss Zoltán először jár újra harcainak színhelyén, Tambov tartományban.

Virágzó tavaszi tévedések

Visszavonhatatlanul tavasz van. Mi, szegediek büszkék vagyunk mind szebb, virágzó parkjainkra. Ugyanígy szerették a tavaszi Szegedet egykori íróink, Juhász Gyula és Móra Ferenc. Magyar László Móra

Ferenc életrajzi könyvében elmeséli, milyen sorsdöntő szerepet játszott Forsythian arany virága az író Szegedre „szegődésében”. Móra első írása ugyanis erről az arany szirmú bokorról szólt, s Kulinyi Zsigmond, a Szegedi Napló akkori főszerkesztője ennek hatására fogadta fel újságírónak. Ám a Forsythiáról szóló írás soha nem jelent meg. Talán igaz sem volt. Magyar László legendateremtő sorai, Csongor Győző Móra visszaemlékezésén alapuló véleménye nagyon is „tudatosak”. De mi

ért is beszélünk virágzó tavaszi tévedésekről?

Városunk tavaszi parkjainban nyíló virágok közül a köztudatban — sajnos — többnek is helytelenül tettünk be a neve. Móra kedvence Forsythiáját helytelenül „aranyesőnek” nevezzük, holott ennek a kilevelesedést előtti nyíló, aranyárga virág bokornak igazi neve „aranyfa”. Az igazi „aranyeső” (Laburnum vulgare) akáchoz hasonló, szintén sárga, csüngő virágú, de később, kilombosodás után nyíló növény.

A tavaszi virágpompa másik szegedi nevezetessége a nagy, hófehér, vagy a szírmok szélén pirosuló virágokkal megrakott magnóliák városháza előtt nyíló bokrai. Ezt igen gyakran tulipánoknak nevezik, holott a helyes

neve liliumfa. A tulipánfa (Liriodendron tulipifera) gyertyaegyes törzsű, erőteljes növény, magas fa, melynek kívül zöldes virágai csak a kilombosodás után nyílnak, s alig észrevehetőek.

A jezsámen (Philadelphus) erőteljes bokrainak tejfehér virágai árasztják a tavasz talán legjellegzetesebb illatát. Helytelenül jázminnak nevezik ezt nagyon sokan, holott az igazi jázmin (Jasminum) egészen más családba tartozik, s ehhez csak abban hasonlít, hogy virága szintén erőteljes illatú, de alacsony növény, vékony vesszejű cserje.

Talán, ha ezeket a tévedéseket mellőzni tudjuk, még tisztább örömmel köszönhetjük a szegedi tavasz virágait.

Csizmazia György